

dicta ab Episcopo promulgata, tum dies festos in Ecclesiis suorum Ordinum servare debent, atque etiam ad publicas processiones accedere, iis tantum Monachis exceptis, qui in strictiori clausura perpetuo vivunt. Sanctissimum Eucharistiae Sacramentum in suis Ecclesiis custodire possunt: eis tamen non licet publice fidelium venerationi exponere, nisi ex causa publica et ab Episcopo adprobata: possunt tamen privata de causa, dummodo e tabernaculo non extrahatur, et ita velo sit tectum ut ipsa Sacra Hostia videri non possit. Praeterea Sacra Eucharistiam die Paschatis administrare nequeunt, ne iis quidem qui illam jam a proprio Parocho acceperint, nisi fuerint de eorumdem Regularium familia. Itemque SS^{ma} Viatici et Extremae Unctionis Sacramenta iis tantum administrare possunt qui sint de Coenobii familia: neque novas reliquias, aut insolitas Imagines exponere sine approbatione Episcopi, neque nova miracula novasque indulgentias promulgare audeant sine ipsius Episcopi recognitione et approbatione. Concil. Trid. sess. 25 de Invocat. Sanctorum.

In reliquis autem quae ad disciplinam domesticam, observantiam regularum et votorum, modum vivendi, officia, promotiones, coercitiones Religiosorum pertinent, nequit Episcopus sese immiscere.

CAPUT V.

DE ELECTIONIBUS.

§ 33.

DE ELECTIONIBUS EPISCOPORUM.

Hactenus de singulis Clericorum gradibus, eorumque juribus et officiis disseruimus. Postulat nunc instituti nostri

ratio, ut videamus quemadmodum ad eos Ecclesiae gradus et dignitates perveniatur. Jam vero primi gradus in hierarchia jurisdictionis, videlicet Summus Pontificatus, Episcopatus et Praelaturae Regulares et Saeculares per electionem obtinentur; inferiores hierarchiae gradus per collationem Beneficiorum tribuuntur; potestas vero ordinis per consecrationem, aut sacram Ordinationem confertur. Primum itaque de Electionibus, tum de Sacris Ordinationibus enucleate videamus, nam de Beneficiorum collationibus proximo libro dicendum est. Verumtamen cum de novo et veteri eligendi Pontificis disciplina dictum sit in Jure publico Ecclesiastico, reliquum est ut hoc loco de electione Episcoporum et Praelatorum Regularium agamus.

Jam usque a primis Ecclesiae saeculis Episcoporum electiones a Provinciae Episcopis, Clero, et Christiana Plebe suffragantibus celebrabantur. Sed Populus Christianus in Ministrorum electione suffragatus est indulgentia Ecclesiae, cum hujusmodi electiones jure divino ad plebem non pertineant, quod duabus distinctis propositionibus late probat Nat. Alexander in Histor. Eccles. saec. I dissertat. 8. Spectabat haec disciplina, tum ut indigni quorum vitia plebem latere haud possunt, ab Episcopatu arcerentur, et optimi quique ac vulgo probati eligerentur. Huc pertinet illud Cypriani ep. 68: « Episcopus deligatur plebe praesente, quae singulorum vitia plenissime novit, et uniuscujusque actum de ejus conversatione perspexit; » tum etiam ut populus suum de persona eligenda desiderium et votum exprimeret, seu ne invito populo daretur Episcopus. « Nulla ratio sinit ut inter Episcopos habeantur qui nec a Clericis sunt electi, nec a plebe expetiti, » ut ait S. Leo Magnus, ep. ad Rusticum cap. 4.

Jam vero ubi Cleri et Populi testimonium ac votum de persona eligenda inter se convenissent, praecipua et summa in eo negotio auctoritas penes Episcopos erat, ad quos tanquam legitimos judices et electores electio proprie spectabat.

Itaque si Clerus et populus aliquem minus idoneum designassent, eundem rejicere integrum Episcopis erat, quos docere populum, non sequi oportere, tradidit Coelestinus I can. 2 dist. 62; idcirco Nicaeni Patres can. 4 quem refert Gratianus can. 1 dist. 64 maxime optabant, ut hujusmodi electionibus omnes Provinciae Episcopi adessent, aut tres saltem, si aut urgens necessitas, aut itineris longitudo obstaret, quominus singuli interessent. Verum inter Episcopos praecipua fuit auctoritas Metropolitanæ, ita ut citra ejus praesentiam vel assensum electio fieri nequiret; imo ab errantibus Episcoporum judiciis, aut inter se dissidentibus Metropolitanæ sententia quaestionem dissolvebat.

Nunc immutata veteri disciplina, de ea quae modo viget dicendum est. Illud autem praemonendum, formam et rationem, quae pro Episcoporum tum electione, tum creatione praestitutæ sunt, omnino servari oportere; secus enim actus omnes non rati neque legitimi, sed irriti infectique habendi erunt: eas itaque disciplinae leges toto hoc Capite distincte explicabimus. Quaestiones tamen juris, videlicet an et quibus jus et potestas tum erigendorum Episcopatum, tum creatorum Episcoporum a Christo Domino data sit, hic praeterimus quoniam de utraque quaestione satis dictum est in Jure Ecclesiastico publ. § 27 et 28, planeque demonstratum nullum esse legitimum Episcopum sine Apostolicae sedis auctoritate.

§ 34.

DE ELECTORIBUS EPISCOPORUM.

Personarum de quibus in electione habenda ratio est, quaedam eligunt, quaedam eliguntur. Dicendum est primo loco de iis qui eligunt. Jus eligendi Episcopum ad solum Cathedralis Ecclesiae Capitulum jure communi pertinet, sed jure speciali, consuetudine scilicet, pacto, vel privilegio, alii

etiam Clerici qui ex gremio Capituli non sint, jure eligendi potiri possunt. Itaque vocandi sunt omnes, qui eligendi jus habent, et possunt interesse, sive in provincia praesentes, sive absentes, et si quis contemnatur, aut opportune non vocetur, poterit de contemptu agere, ut electio irrita habeatur, cap. 36 de Elect. Si qui autem vel incertis, vel nimium dissitis in locis versentur, aut si periculum aliquod esset in mora, eis non vocatis recte fieri electio potest, cap. 28 eod., tum quia vocatio aut inutilis esset aut impossibilis, tum quia privatis juribus publicum bonum praefendum est. Qui vero vocati sunt, alterum agant necesse est, aut accedant, aut juri ferendi suffragii renuntient; neque enim fas est per litteras suffragium ferre, cap. 46 hoc tit. in 6. Ii tantum qui ex justa causa accedere nequeant, possunt suffragium suum uni ex ipso Capitulo demandare, aut etiam extraneum ex consensu ipsius Capituli procuratorem sibi constituere. Procurator autem si de gremio Capituli sit, non potest ancipiti conscientia alium suo, alium principalis nomine eligere, cum digniorem unum eligere teneatur, nisi mandatum speciale ad certam personam eligendam traditum sit, cap. eod. § *Porro*.

Caeterum ab electione faciendâ aliqui remouentur vel impedimento naturae, vel impedimento legis: impedimento naturae arcentur furiosi, mente capti, et omnes consilii et rationis inopes, cap. 22 eod.; impedimento autem legis remouentur impuberes, Subdiaconatus Ordini nondum initiati, excommunicatione majori excommunicati, infames infamia juris, ab officio suspensi, quique ne eligant personaliter interdicti sunt. Praeterea laicos ad suffragium ferendum excipientes, indignum eligentes, intra tempus a jure definitum operam electioni non dantes, aut canonicam formam non observantes, jure eligendi pro una et prima vice privantur, et jus ipsum reliquis Canonicis accrescit: quod si Canonici omnes deliquerint, ad proximum Superiorem devolvitur.

At vero celebrari electio debet in Ecclesia Cathedrali, aut

alio decenti et honesto loco, ut res ita postulare videtur. Jure Decretalium electio Episcopi infra tres menses a die vacationis celebranda est, cap. 44 de Elect. idque aut per scrutinium, aut per compromissum, aut per inspirationem.

De forma electionis per scrutinium haec habentur cap. QUIA PROPTER 42 de Elect. « Quia propter diversas electionum formas, quas quidam invenire cogantur, et multa impedimenta proveniunt et magna pericula imminet Ecclesiae viduatis, statuimus ut cum electio fuerit celebranda, praesentibus omnibus qui debent, et volunt, et possunt commode interesse, assumantur tres de Collegio fide digni, qui secreta et sigillatim vota cunctorum diligenter exquirant, et in scriptis redacta mox publicent in communi, nullo prorsus appellationis obstaculo interjecto, ut is collatione habita eligatur, in quem omnes, vel major et sanior pars Capituli consentit. » Et cap. 2 de Elect, in 6 haec sunt animadversione digna : « In electionibus et postulationibus ac scrutiniis, ex quibus jus oritur eligendi, vota conditionalia, alternativa, vel incerta penitus reprobamus, statuentes ut hujusmodi votis pro non abjectis habitis, ex puris consensibus celebretur electio, voce illorum qui non pure consenserint, ea vice in alios recidente. »

Si vero numeratis suffragiis nemo a majori parte Capituli electus inveniatur, aut iteranda electio quoad majora suffragia in unum consenserint, aut res componenda est per compromissum, quod fit quando ab universo Capitulo, nemine discrepante, electio arbitrio paucorum Capitularium vel etiam extraneorum committitur, cap. 2 et seqq. de Elect.

Denique fit per inspirationem, quum Electores omnes, nemine repugnante, in loco solito congregati, quasi divino spiritu ducti in unum consentiunt, cap. 45 de Elect.

§ 35.

DE PERSONIS ELIGENDIS.

Electores tum ex Sacris Canonibus, tum ipso jure naturali tenentur eo meliori modo quo fieri possit, communi bono atque utilitati Ecclesiae providere, atque adeo inter plures dignos dignior eligendus est. Attamen electio minus digni subsistit, dummodo indignus non sit, secus enim nulla electio tuta esset, cum perpetuae disceptationes de majori vel minori dignitate excitarentur. Indignus autem dicitur, qui aut dotibus instructus non est quas Canones in Episcopo postulant, aut aliquo impedimento affectus, propter quod aditus ad Episcopatum intercludatur. Itaque Canones has dotes in Episcopo flagitant : 1 Aetatis maturitatem, nempe triginta annos absolutos. 2 Morum et fidei integritatem : mores sint oportet, quos designat Apostolus I^o ad Timot. cap. 4 et ad Titum cap. 1 et 2. : Religio autem adeo integra esse debet, ut non modo haeretici eorumque receptores, fautores et defensores, verum etiam ipsorum filii, licet catholici usque ad secundam generationem ex linea paterna, et ad primam ex linea materna eligi nequeant, nisi parentes ante mortem poenituerint, et iterum in Ecclesiae Catholicae communionem fuerint cooptati, cap. STATUTUM 15 de Haer. in 6. 3. Scientiam litterarum, siquidem ex Concilio Trid. sess. 22 de Reform. cap. 2, « necesse est ut Episcopus eligendus in aliqua universitate studiorum magister sive doctor, aut licentiatus in Sacra Theologia vel jure Canonico, merito sit promotus, aut publico saltem alicujus Academiae testimonio ad alios docendos idoneus ostendatur. » 4. Denique Ordinem Sacrum, quandoquidem ad Episcopatum assumendus saltem sex ante menses quam eligatur, in Sacro Subdiaconatus Ordine constitutus sit oportet. Ratione impedimenti seu vitii indigni sunt, atque adeo eligi

nequeunt irregulares omnes, sive irregularitas ex defectu, sive ex delicto proficiscatur.

§ 36.

DE EFFECTU ELECTIONIS.

Electionem canonicè factam multa consequuntur. Aliqua Capitulum spectant, quorum primum est quod electione publicata variare nequeat, seu factae electionis poenitere: secundum est quod electores intra octo dies electionem praesentare electo debeant, ejusque consensum petere. Quaedam spectant electum ipsum, et primo electo mensis ad deliberandum datur, an dignitatem sibi delatam acceptare velit, an eidem renuntiare, quo tempore elapso si renuntiaverit aut non consenserit, jus omne amittit ex electione quaesitum, et ad aliam electionem via aperitur. 2. Si electus assentiatur, jus ad rem acquirit, seu ad obtinendam dignitatem ad quam electus est, atque adeo matrimonium spirituale cum Ecclesia inchoatur. 3. A die consensus praestiti iter ad Apostolicam Sedem intra mensem arripere debet si commode fieri possit, et intra tres menses confirmationem postulare. 4. Denique ante impetratam confirmationem jus non est electo se immiscere negotiis ullis Episcopatus, secus enim jure per electionem quaesito excidet, omniaque ab eo gesta nullius momenti et roboris sunt, et indignus evadit qui in posterum eligatur, cap. AVARITIA 5 de Elect. in 6°, et Extravag. INJUNCTAE eodem tit. inter comm.

Sed nonnulli Canonistae in vim capitis NIHIL 44 de Elect. putant, Episcopos extra Italiam constitutos et valde remotos, dummodo in concordia electi sint, administrationem Ecclesiae suscipere ante confirmationem posse, non quidem jure proprio, sed dispensatione Pontificis, quod constat ex verbis ipsius capitis, ubi Pontifex « dispensative, ait, propter necessi-

tates Ecclesiarum, et utilitates in spiritualibus et temporalibus administrent: et sic tamen ut de rebus ecclesiasticis nihil penitus alienent. » Quanquam autem de speciali illius capitis indulgentia per Canones et Constitutiones posteriores nihil admotum derogatum esset, illud tamen certum est quod locum habeat in solis electionibus concorditer celebratis, quae nempe in re consensio omnium suffragiorum putanda est luculentissimum de electi meritis argumentum.

Passerinus in tractat. de Elect. cap. 33 putat dictum caput NIHIL penitus antiquatum esse; sed veterem consuetudinem ubi viget, vim legis obtinere, ut administrare electo liceat, antequam confirmetur. Panormitanus etiam in idem caput n. 10 eandem sententiam habet, sed ejus mentem sic interpretatur Engel in Collegio universi Jur. Can. tit. 6 n. 51: « Panormitanus loquitur de inferioribus dignitatibus et beneficiis, nam in majoribus Praelaturis, ubi majus est periculum, ne indignus vel simoniacus cum damno et scandalo Ecclesiae eligatur non putarem talem consuetudinem fore rationabilem. » At plerique Doctores affirmant Episcopum electum administrare posse, si electus sit in concordia, et si in ea Ecclesia vel regione vigeat antiqua consuetudo administrandi.

Episcopi vero aut a Summo Pontifice, aut a Regibus nominati, quandoquidem idem caput NIHIL ad eos non pertinet, vetantur omnino ad suas Ecclesias ante confirmationem vel Bullas Apostolicas accedere, vel ipsarum administrationem ullam suscipere.

§ 37.

DE POSTULATIONE.

Si forte contigerit, ut qui Ecclesiae utilissimus fore videatur, ob defectum aliquem aut canonicum impedimentum eligi nequeat, tum electoribus extraordinarium praesidium datur, nimirum postulatio per quam ejusdem impedimenti remissio

apud Superiorem postulatur. Duplex est postulatio, simplex et solemnitas. Simplex est petitio apud Superiorem, ut consentiat in electionem ejus qui suae potestati subest, veluti si Monachum eligere velis, opus est venia sui Abbatis: quae quidem non vera et propria postulatio est, dum persona hoc modo postulanda nullo canonico impedimento teneatur, quominus eligi possit, sed potius electio est quam nequit electus sine venia Superioris acceptare. Solemnitas et vera postulatio est, dum a Romano Pontifice petitur, ut ex indulgentia et dispensatione in Episcopum assumat qui per Canones eligi nequit. Itaque postulatio et quaedam dispensationis species a Superiore petita, unde satis intelligitur impedimentum ejus generis esse oportere, super quo Pontifex dispensare possit et soleat, qualis est defectus natalium, aetatis, ordinis, libertatis ob vinculum spirituale cum alia Ecclesia, et hujusmodi.

Ex quibus perspicuum est postulationem duobus absolvi, scilicet postulantium suffragiis, et Pontificis auctoritate. Forma postulationis eadem est atque electionis, fitque communiter per scrutinium, aut compromissum, neque concordia suffragiorum poscitur, sed electoribus diversas personas postulanti- bus ejus postulatio valet qui mejora suffragia obtinuerit: majora vero intelligimus quae dimidium omnium suffragio- rum superent. Non minus enim in postulatione quam in elec- tione major numerus suffragiorum computatur respectu om- nium eligentium, non respectu electorum quibus aliqua forte suffragia obtigerunt. At si postulatio cum electione concurrat, si videlicet pars postulaverit, pars elegerit, tum postulatio electioni praefertur, cum numerus postulantium duplo excedit numerum eligentium, cap. 40 de Election. : velut ex viginti quatuor suffragantibus in sexdecim postulent, et octo eligant, postulatio vincit. Contra vero electio postulationi praefertur, si suffragia quae favent electo, medietatem excedant. Qua super re si quis plura desideret, conferat clarissimum Neller in collectione methodica Sacrorum Canonum de Elect. Praelat.

Quod vero spectat ad Pontificis auctoritatem, integrum eidem est postulationem non admittere, quia magis est gratiae, quam justitiae dispensationem super impedimentis indulgere, unde illud etiam intelligitur, quod postulatus ante admissam postulationem nullum jus acquirat, et re adhuc integra, hoc est postulatione Pontifici nondum oblata, Capitulum potest se poenitere, et concilium mutare. Admittitur autem postulatio praevia cognitione causae, qua inquiritur utrum postulatio sit canonica, quibus impedimentis postulatus laboret, itemque num adsit justa causa dispensationis concedendae. Sed postulatione admissa locus est confirmationi, de qua mox dicendum erit.

§ 38.

DE REGIA NOMINATIONE.

Episcoporum electiones paulatim sublatae sunt, Episcopa- tum collationibus ad Sedem Apostolicam revocatis. Primus Clemens V Ecclesias Cathedrales, quae tempore si Pontifi- catus apud Sedem Apostolicam vacarent, sibi reservavit, mox Joannes XXII, Benedictus XII et Paulus II alias novas reser- vationes induxerunt, deinceps vero Pontifices alii editis Can- cellariae regulis Ecclesias omnes Cathedrales sibi reservarunt, ut eisdem optimos Episcopos praeficerent. Verum cum eam rem Capitula et Reges ipsi aegre ferrent, bono pacis factum est, ut Apostolicis Indultis, aut pactis conventis electiones Episcoporum aliquibus Capitulis restituerentur, et etiam Catholicis Regibus privilegium nominandi Episcopos pro omni- bus aut aliquibus Ecclesiis tribueretur, ea tamen lege ut elec- tiones, seu nominationes a Romano Pontifice confirmarentur. Nunc igitur Episcopos aut Romanus Pontifex constituit, aut Capitula eligunt, aut Principes nominant.

Nominatio autem regia ex gratia et privilegio Ecclesiae consistit, et Principes in Episcopis nominandis viros deligere